

ISSN 2467-0634

Európska
komisia

CENA ACCESS CITY 2022

Príklady najlepších postupov
pri vytváraní bezbariérovejších
miest v EÚ

#EUACCESSCITY

Sociálna Európa

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022

© Európska únia, 2022

Politika v oblasti opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa vykonáva rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39). Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené v zmysle medzinárodnej licencie Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Akékoľvek použitie alebo reprodukcia prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môžu byť podmienené získaním súhlasu príslušných nositeľov práv.

Titulná fotografia: © Shutterstock, 2022

Print	ISBN 978-92-76-49314-3	ISSN 2599-9117	doi:10.2767/190268	KE-BL-22-001-SK-C
PDF	ISBN 978-92-76-49287-0	ISSN 2467-0634	doi:10.2767/075246	KE-BL-22-001-SK-N

Obsah

Predslov	4
Cena Access City 2022 - Lahko čitateľná verzia	6
Úvod	14
Mesto Luxemburg, Luxembourg - Víťaz	16
Helsinki, Fínsko - Druhé miesto	20
Barcelona, Španielsko - Tretie miesto	25
Porto, Portugalsko - Osobitné uznanie na počesť Európskeho roka železníc	29
Palma, Španielsko - Osobitné uznanie za fyzické prostredie vrátane prírodných oblastí pre inkluzívny cestovný ruch	32
Leuven, Belgicko - Osobitné uznanie za uplatňovanie hľadiska prístupnosti, a to aj v digitálnej oblasti	36
Účasť na súťaži o cenu Access City za rok 2023	40

Helena Dalli
európska komisárka
pre rovnosť

Predslov

Mestá po Európskej únii pracujú na tom, aby sa stali prístupnejšími pre ľudí so zdravotným postihnutím. Teší ma, že môžem uviesť do života túto brožúru osvedčených postupov, ktorá môže povzbudiť ďalšie európske mestá k prijímaniu opatrení na dosiahnutie bezbariérového prostredia.

Prístupnosť je pre rovnosť aj samostatný a nezávislý život zásadná. Je zásadným predpokladom, aby sa 87 miliónov osôb so zdravotným postihnutím v Európe a rovnako osoby so zníženou mobilitou mohli plne zapájať do všetkých oblastí života.

V poslednom desaťročí sa rozvinuli v rozličných sektoroch nové iniciatívy a postupy s cieľom sprístupniť EÚ osobám so zdravotným postihnutím. Napriek pokroku však pretrvávajú štrukturálna diskriminácia aj bariéry.

Z tohto dôvodu je prístupnosť základným kameňom stratégie EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030. Musíme zaručiť, aby zotrvala na popredných priečkach

programu tak Európskej komisie, ako aj členských štátov. V tomto roku spustíme európske centrum zdrojov „AccessibleEU“. Tento rámec zameraný na spoluprácu pomôže sprístupňovať osvedčené postupy a poznatky medzi sektormi a podporí vykonávanie a rozvíjanie politík v oblasti prístupnosti v EÚ.

Mestá a miestne komunity sú pri vytváraní bezbariérovej Európy zásadné. Ony vykonávajú konkrétne riešenia na zlepšenie života ľudí a podporujú spoločné hodnoty inklúzie a rovnosti. Prístupné mestá sú prospešné pre všetkých. Prístupnosťou sa zvyšuje kvalita života a prístupnosť prispieva k inkluzívnym a prosperujúcim mestám.

Cenou Access City Európska komisia oceňuje záväzok miest EÚ pri zabezpečovaní, aby mali osoby so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k základným ľudským právam a všetkým zdrojom, ktoré mestá majú poskytovať.

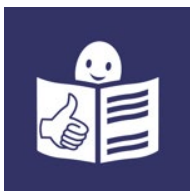
Gratulujem mestu Luxemburg, víťazovi ceny Access City za rok 2022, k jeho úspechom pri riešení nerovností a odstraňovaní bariér v danom mestskom prostredí. Magistrát si prístupnosť určil ako prioritu a uplatňuje prístup, ktorý spočíva v dizajne pre všetkých, čím uľahčuje prístup všetkým. Rokovania mestského zastupiteľstva sú dostupné v posunkovom jazyku aj s prepisom, rovnako je zabezpečená dostupnosť politických

rozhodnutí pre všetkých. Od roku 2012 mesto rozvíja „týždne povedomia“ s cieľom podporovať dialóg o štrukturálnych bariérach, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím. Na uľahčenie mobility sa v celom meste používajú nízkopodlažné autobusy vybavené rampou, rovnako sú k dispozícii vizuálne a zvukové oznamy v autobusoch a na autobusových zastávkach.

Teším sa, že privítam nových účastníkov do siete ceny Access City. Zapojením svojho mesta do tejto ceny sa môžete stať inšpiráciou pre ostatných. Tieto snahy o zlepšenie prístupnosti sú z hľadiska budovania Únie rovnosti zásadné.

Cena Access City 2022

© Easy-to-read.eu

Lahko čitateľná verzia

Kto sme?

Sme Európska komisia
a European Disability Forum (Európske fórum
zdravotného postihnutia).

Európska komisia prijíma opatrenia
a navrhuje zákony,
ktoré môžu byť v prospech lepšej Európy.

European Disability Forum sa usiluje
o ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím v Európe.

Často spolupracujeme, aby sme v Európe
uľahčili život ľuďom so zdravotným postihnutím.
Každý rok napríklad spolupracujeme
na organizácii **ceny Access City**.

Čo je cena Access City?

Cena Access City je ocenenie, ktoré každoročne udeľujeme mestám, ktoré sa usilovne pracujú na svojej prístupnosti.

Mesto je prístupné, keď všetci ľudia, ktorí v ňom žijú, môžu bez problémov využívať všetky veci a služby.

Mesto je prístupné napríklad vtedy, keď všetci ľudia môžu bez námahy:

- cestovať autobusom alebo metrom do práce,
- kúpiť si v automate cestovný lístok,
- pohybovať sa po uliciach alebo sa dostať do verejných budov, ako sú nemocnice a radnice,
- získavať informácie tak, že si ich dokážu prečítať a porozumieť im.

Je to dôležité pre všetkých ľudí, najmä pre osoby so zdravotným postihnutím a starších ľudí.

Často pre nich nie sú dostupné veci ako doprava a informácie.

Ak veci nie sú prístupné,

osoby so zdravotným postihnutím sa nemôžu zapájať do spoločenstva

ako všetci ostatní.

Sú vylúčení.

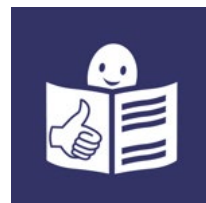
Ak napríklad autobusy nemajú rampy, ľudia na vozíčku sa nimi nemôžu odviezť do práce.

© Pixabay

© 123RF

© Easy-to-read.eu

Alebo ak informácie nie sú ľahko čitateľné,
ľudia s mentálnym postihnutím a iní ľudia
si ich nemusia byť schopní prečítať a pochopiť ich.

Cena Access City je teda šanca
pre mestá v Európe, aby ukázali, čo urobili pre to,
aby sa stali prístupné pre všetkých ľudí.

Cena Access City sa začala udeľovať v roku 2010.
Je dôležité, že cena Access City naďalej pripomína mestám,
aký význam má byť prístupné pre všetkých ľudí.

Ktoré mesto získalo cenu Access City za rok 2022?

Mesto, ktoré získalo cenu Access City za rok 2022,
je Luxemburg v Luxembursku.

Luxemburg získal cenu Access City preto,
lebo sa neustále usiluje o sprístupnenie vecí a služieb
ľuďom so zdravotným postihnutím a všetkým ostatným ľuďom.

Mesto Luxemburg je vybudované na skale.
Prístupnosť je preto obmedzenejšia, lebo ulice sú úzke a do kopca.
Mesto Luxemburg však usilovne pracuje na tom,
aby bolo pre svojich obyvateľov prístupné.
Napríklad:

- Autobusy majú rampy,
aby ľudia na vozíčku mohli
bez problémov nastúpiť.
V autobusoch a na zastávkach
znejú hlasové oznámenia,
aby informácie počuli aj nevidiaci.
Vizuálne oznámenia zasa slúžia na to,
aby si ich prečítali nepočujúci.

© Pixabay

- Vlaky sú prístupné a bezplatné pre každého.
Vlakové stanice majú prístupné toalety a parkovanie.
Na tabuľkách na vlakovej stanici sú jednoduché symboly,
aby ich pochopili všetci.
Mnohé z ich majú aj hlasový prvok,
aby si ich mohli vypočuť nevidiaci.
- Mesto Luxemburg sa stretáva a rozpráva
s ľuďmi so zdravotným postihnutím,
aby pochopilo ich potreby a uľahčilo im život.
Okrem toho sa usiluje, aby boli dôležité stretnutia prístupné,
aby sa na nich mohli bez problémov zúčastniť
všetky osoby so zdravotným postihnutím.

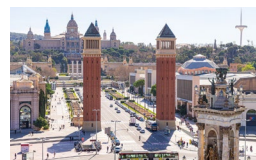
Mesto Luxemburg dostalo za výhru ceny Access City
za rok 2022 sumu 150 000 eur.

Druhé a tretie miesto v súťaži získali tieto dve mestá:

- Mesto **Helsinki** vo Fínsku
získalo druhé miesto a sumu 120 000 eur.
- Mesto **Barcelona** v Španielsku
získalo tretie miesto a sumu 80 000 eur.

© Pixabay

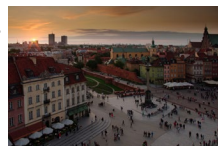
© Pixabay

Ďalšia cena Access City sa bude udeľovať za
rok 2023.

Ktoré mestá sa môžu zúčastniť?

O cenu Access City sa nemôžu uchádzať všetky mestá. Mestá, ktoré sa môžu uchádzať o cenu Access City, by:

- sa mali nachádzať v krajinách patriacich do Európskej únie.
Európska únia je skupina 27 krajín v Európe, ktoré sa spojili, aby zlepšili život svojich obyvateľov.
- mali mať počet obyvateľov vyšší než 50 000.
Ak sa v krajine nenachádzajú ani dve mestá s takýmto počtom obyvateľov, môžu sa spojiť dve alebo viaceré menšie mestá.
Ak majú dokopy viac než 50 000 obyvateľov, tiež sa môžu uchádzať o cenu Access City.

© Pixabay

Mesto, ktoré vyhralo cenu Access City tento rok, sa v budúcom roku nemôže zúčastniť.

Ako sa môžu mestá zapojiť?

Mestá, ktoré sa chcú uchádzať o ďalšiu cenu Access City, sa môžu prihlásiť online po začiatku obdobia podávania prihlášok.

Ľudia vo vedení týchto miest, ktorí prijímajú dôležité rozhodnutia, by mali vyplniť formulár na internete.

© Pixabay

V tomto formulári by mali:

- uviesť, prečo si myslia, že ich mesto by malo vyhrať cenu Access City,
- uviesť príklady a ukázať, ako ich mesto funguje, aby zabezpečilo prístupnosť pre všetkých ľudí,

- opísať, ako plánujú pokračovať v tejto osožnej práci aj v budúcnosti.

Viac informácií získate na našom webovom sídle tu:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

© Pixabay

Tam čoskoro oznámime, kedy sa začne obdobie podávania prihlášok.

Keď sa začne obdobie podávania prihlášok, mestá môžu vyplniť formulár a uchádzať sa o ďalšiu cenu Access City. Sledujte naše webové sídlo, aby vám táto informácia neušla!

© Pixabay

Ako vyberieme víťaza?

Keď mestá pošlú prihlášky do súťaže o cenu Access City, skupiny ľudí prihlášky skontrolujú a vyberú víťaza.

© Pixabay

V každej krajine je skupina ľudí, ktorá kontroluje prihlášky miest v danej krajine. Vyberú mestá, ktoré slúžia ako najlepší príklad danej krajiny.

© Pixabay

Ďalšia skupina ľudí v Európe potom preverí všetky tieto mestá a vyberie, ktoré z nich je zo všetkých tým najlepším príkladom. Toto mesto získa cenu Access City na daný rok.

Súčasťou týchto skupín sú osoby so zdravotným postihnutím a starší ľudia.

Preveria, čo mestá robia pre to, aby boli prístupné pre dobro svojich obyvateľov.

Například preveria, či majú mestá prístupné:

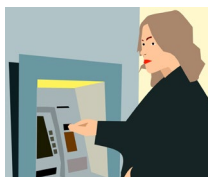
- budovy a ulice,
- autobusy a metro,
- automaty na lístky a bankomaty,
- webové stránky a iné technológie,
ktoré ľudia používajú na komunikáciu,
- informácie, ktoré sú ľahko čitateľné a pochopiteľné
pre každého.

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Vidia, ktoré mesto sa usiluje viac,
aby sprístupnilo uvedené veci pre všetkých ľudí.
Toto mesto získa cenu Access City.

© Pixabay

Kedy získa víťaz svoju cenu?

Na konci roka 2022
plánujeme veľké stretnutie v Bruseli,
kde sa bude hovoriť o právach
osôb so zdravotným postihnutím.
Na tomto stretnutí zároveň povieme,
ktoré mesto získava cenu Access City
za rok 2023.

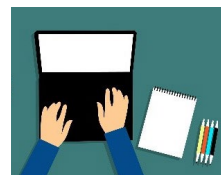

© Shutterstock

Ďalšie informácie

Ak chcete viac informácií,
tu si môžete pozrieť naše webové sídlo:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Ak máte otázky,
môžete nám poslať e-mail na adresu:
secretariat@accesscityaward.eu

© Pixabay

Úvod

„Tieto mestá sú vzorom pre nás všetkých. Pripomínajú nám, že aj tie najstaršie zábrany a predsudky sa dajú zbúrať.“

Ursula von der Leyen, predsedníčka Európskej komisie

Cena Access City upriamuje pozornosť na mestá EÚ, ktoré podnikajú významné kroky, aby sa stali prístupnejšie. Mesto je prístupné vtedy, keď osoby so zdravotným postihnutím môžu napríklad:

- získať informácie,
- cestovať autobusmi, električkami a metrom,
- zabaviť sa v parkoch a na ihriskách,
- dostať sa do budov ako knižnice, športové haly a radnica a pohybovať sa po nich.

Ako spoločnosť máme povinnosť zabezpečiť, aby sa osoby so zdravotným postihnutím mohli zapájať do spoločnosti

rovnakým spôsobom ako všetci ostatní. Keď samosprávy odvádzajú dobrú prácu v oblasti prístupnosti, v konečnom dôsledku zlepšujú bezpečnosť a kvalitu života pre každého.

Cena Access City je otvorená pre všetky mestá EÚ s počtom obyvateľov nad 50 000. Všetky prihlášky najskôr vyhodnotí národná porota, kandidátov z užšieho výberu potom vyhodnotí porota EÚ zložená z odborníkov na prístupnosť, ktorá vyberie víťaza a dvoch výhercov na druhom a treťom mieste.

Porota EÚ každoročne udeľuje aj osobitné uznanie mestám, ktoré dosiahli mimoriadne dobré výsledky v určitej oblasti.

Tento rok porota udelila osobitné uznanie za:

- fyzické prostredie vrátane prírodných oblastí pre inkluzívny cestovný ruch,
- uplatňovanie hľadiska dostupnosti, a to aj v digitálnej oblasti.

Tento ročník ceny Access City zahŕňa aj osobitné uznanie na počesť Európskeho roka železníc (2021). Železnica je jedným

z najekologickejších a najbezpečnejších druhov dopravy a musíme zabezpečiť, aby bola prístupná pre všetkých Európanov.

Víťazné mestá sa vyznačujú aj nadväzovaním dialógu medzi tvorcami politik, odborníkmi na prístupnosť a organizáciami osôb so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť pozitívnu zmenu.

© Shutterstock

Vítaz

Mesto Luxemburg

Luxembourg

Vítazom ceny Access City za rok 2022 je Luxemburg. Nie je ľahké dosiahnuť, aby bol Luxemburg, ktorý sa rozprestiera na území so strmými útesmi a s hlbokými údoliami, prístupný. Napriek tomu magistrát mesta neustále a úspešne pracuje na zlepšení prístupnosti pre svojich občanov a návštevníkov. Filozofiou mesta je plánovať a vykonávať opatrenia v priamej konzultácii s ľuďmi, ktorých sa týkajú.

„Táto cena predstavuje dôležité uznanie všetkej doterajšej tvrdej práce na tom, aby bolo naše mesto prístupnejšie.

To všetko bolo možné len vďaka aktívnej účasti osôb so zdravotným postihnutím, ako aj odhodlaniu a obetavosti združení pracujúcich v oblasti zdravotného postihnutia, rôznych oddelení mesta, ktoré sa zapojili, a našich politických predstaviteľov.

Každý deň budeme pokračovať v tejto spoločnej práci s cieľom sprístupniť všetku našu infraštruktúru každému a zabezpečiť rovnaké príležitosti pre všetkých.“

Lydie Polfer, primátorka mesta Luxemburg

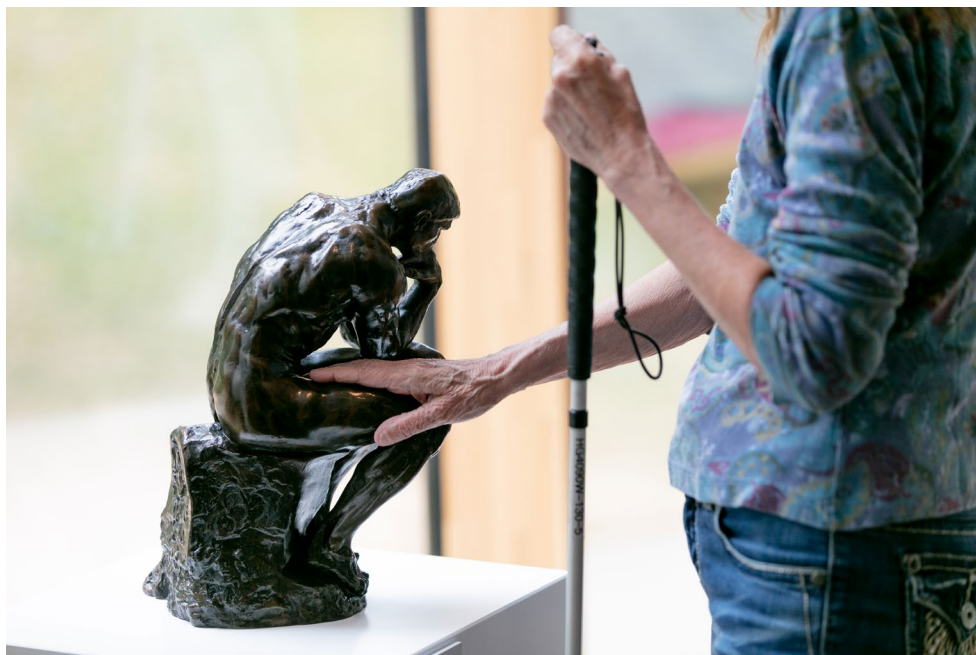

Dizajn pre všetkých: nech mesto funguje pre každého

Porota ocenila mesto Luxemburg za to, že zohľadňuje všetky zdravotné postihnutia a udržiava dobrú prístupnosť vo všetkých oblastiach. Vďaka svojmu prístupu, ktorý spočíva v dizajne pre všetkých, je mesto inkluzívne nielen pre osoby so zdravotným postihnutím, ale aj pre starších ľudí, migrantov a turistov. Prístup „dizajn pre všetkých“ znamená navrhovať produkty a služby tak, aby boli prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím či s inými obmedzujúcimi faktormi, ale aj bez nich. Mesto na tom pracuje na viacerých úrovniach – od zamestnanosti, vzdelávania a kultúry až po cestovný ruch,

voľný čas a dopravu. Na tento účel majú niektoré oddelenia mesta vyčleneného zamestnanca zodpovedného za záležitosti súvisiace s osobitnými potrebami.

Jedným príkladom, ktorý ilustruje prístup mesta Luxemburg „dizajn pre všetkých“, je mestské múzeum umenia v Luxemburgu, Villa Vauban, ktoré má opakujúcu sa výstavu založenú na koncepcii „múzeum pre všetkých“. Návštevníci môžu objavovať exponáty po svojom, podľa svojich motorických či kognitívnych schopností. Výstava obsahuje napríklad praktické sochy a hmatové modely niektorých obrazov, viacjazyčné informácie a informácie v jednoduchom jazyku.

© Guy Thewes

 Vo Vile Vauban si návštevníci môžu voľne prezrieť exponáty podľa svojich schopností

Oddelenie začleňovania a osobitných potrieb

Mestské oddelenie začleňovania a osobitných potrieb funguje ako kontaktné miesto pre osoby so zdravotným postihnutím a pre všetky organizácie v sektore zdravotného postihnutia. V úzkej spolupráci s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím a s ostatnými oddeleniami mesta neustále zlepšuje svoje služby v oblasti prístupnosti. Vďaka mestskému participatívnemu výboru sa môžu osoby so zdravotným postihnutím zapájať do všetkých mestských projektov. Oddelenie okrem toho zariaďuje na zasadnutia mestského zastupiteľstva tlmočníkov posunkového jazyka, ako aj preklady príslušných textov do nemčiny, aby sa títo tlmočníci mohli lepšie pripraviť na zasadnutia.

Zvyšovanie povedomia s cieľom búrať stereotypy

Mesto Luxemburg vynakladá úsilie, aby vytvorilo dialóg medzi osobami so zdravotným postihnutím a bez neho. Cieľom je oboznámiť ľudí s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia a pomôcť búrať stereotypy a predsudky.

Mesto organizuje množstvo rôznych kampaní na zvýšenie povedomia, aktivít, prednášok, premietaní filmov a výstav, kde sa ľudia môžu dozvedieť viac o každodennom živote a rôznych potrebách osôb so zdravotným postihnutím. Každý rok sa napríklad koná podujatie Večera v tme s cieľom zvýšiť povedomie o skúsenostiach a potrebách ľudí so zrakovým postihnutím.

Zamestnanosť a vzdelávanie

Mesto Luxemburg kladie osobitný dôraz na zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím. Výsledkom je, že takmer 6 % všetkých pozícií vo verejných orgánoch

v meste je obsadených osobami so zdravotným postihnutím.

V rámci úsilia o podporu ľudí so sluchovým postihnutím mesto navyše organizuje kurzy posunkového jazyka a udelilo už viac ako 900 diplomov.

Organizujú sa početné školenia, aby sa zabezpečilo, že zamestnanci v službách (napríklad vodiči autobusov a personál recepcií) vedia používať potrebné vybavenie a dokážu pomáhať osobám so zdravotným postihnutím.

Sprístupnenie verejnej dopravy

Verejná doprava v Luxemburgu je bezplatná a autobusové zastávky mesta Luxemburg sú systematicky sprístupnené a vybavené technológiou iBeacon, ktorá používateľomestskej aplikácie poskytuje cenné informácie, čo je služba, ktorú vysoko oceňujú ľudia so zrakovým postihnutím. Keď sa človek priblíži k autobusovej zastávke vybavenej technológiou iBeacon, dostane upozornenie, ktoré ho informuje o názve zastávky, číslе a ciele ďalšieho autobusu a očakávanom čase jeho príchodu. Vo vozidlách verejnej dopravy sú vizuálne a hlasové oznámenia a cestujúci môžu prijímať vizuálne oznámenia na autobusových zastávkach, online alebo prostredníctvom textových správ.

Okrem toho môžu osoby so zdravotným postihnutím požiadať o vyzdvihnutie z domu špeciálnymi mikrobusedmi, ktoré počas podujatí slúžia aj ako kyvadlové autobusy pre starších ľudí a rodičov s kočíkmi.

Tabuľky na železničných staniciach a nástupištiach v Luxemburgu obsahujú piktogramy, ktoré navádzajú k zábradliam, výťahom a vyhradeným parkovacím miestam. Displeje majú často funkciu

© Françoise Frieden, LUXTRAM

○ Plne prístupná električka a stanica električky

prevodu textu na reč a dôležité informácie sa oznamujú prostredníctvom automatických zvukových systémov oznamovania. Železničná stanica v Luxemburgu má vyhradené parkovacie miesta a prístupné toalety pre osoby so zníženou pohyblivosťou.

Ďalšie plány na zlepšenie

Mesto Luxemburg pracuje na vytvorení akčného plánu založeného na Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, pričom zohľadňuje osobitné potreby a návrhy obyvateľov.

Mesto takisto plánuje v spolupráci s ministerstvom rodiny a začleňovania otvoriť komunikačné centrum pre ľudí so sluchovým postihnutím.

Mesto tiež spolupracuje s obchodným zväzom mesta Luxemburg, obchodným združením HORESCA a participatívnym výborom, aby zlepšili prístupnosť obchodov a reštaurácií v meste.

Druhé miesto

Helsinki

Fínsko

Mestu Helsinki vo Fínsku patrí druhé miesto v súťaži o cenu Access City za rok 2022. V Helsinkách alebo ich okolí žije asi 1,4 milióna ľudí, to je asi štvrtina celkovej populácie Fínska. Mesto má dlhodobý záväzok podporovať prístupnosť, začleniť ju do stratégií, politík a postupov plánovania.

„Celkovým cieľom mesta je byť prístupné všetkým: občanom so zdravotným postihnutím, starším ľuďom, dlhodobo chorým, ako aj ľuďom, ktorí používajú chodúľky alebo tlačia kočíky.“

”

Anni Sinnemäki, zástupkyňa primátora pre mestské prostredie, mestská rada Helsinki

Plán v oblasti prístupnosti

V roku 2005 prijali Helsinki plán v oblasti prístupnosti, ktorý položil základy pre opatrenia týkajúce sa prístupnosti. Kancelárie a inštitúcie mesta sa ním zaväzujú, že zabezpečia, aby ich budovy a služby boli prístupné pre každého, a vyžaduje sa v ňom, aby boli všetky verejné priestranstvá vybudované a prerobené tak, aby boli prístupné.

V pláne sa stanovujú dve úrovne prístupnosti – špeciálna a základná. Osobitná úroveň prístupnosti sa vyžaduje v centre mesta, na uliciach pre chodcov, na termináloch verejnej dopravy, v

bezprostrednom okolí zdravotných stredísk a budov služieb, na verejných oddychových plochách a ihriskách, ako aj na územiach s veľkým počtom starších ľudí a osôb so zdravotným postihnutím. Základná úroveň sa vo všeobecnosti vzťahuje na prístupné prostredie, kde sa nevyužívajú osobitné opatrenia (ako sú ulice vyhrievané podzemným teplovodným potrubím proti námraze alebo hmatová dlažba).

Na porotu zapôsobilo najmä to, ako Helsinki idú príkladom, keďže ich plán v oblasti prístupnosti bol použitý ako základ pre tvorbu plánov v oblasti prístupnosti v mnohých ďalších fínskych mestách, ako je Espoo, Oulu, Tampere, Turku a Vaasa.

© Laura Oja

Rekreačný ostrov neďaleko Helsínk s prístupnými kačacími doskami

Usmernenia pre oblasť prístupnosti

Mesto Helsinki vypracovalo praktické usmernenia na plánovanie, výstavbu a údržbu prístupných

vonkajších lokalít. Tvoria celkový rámec pre prístupnosť a interakciu medzi rôznymi oblasťami správy. Usmernenia sa teraz používajú na celoštátnej úrovni, čo dokazuje ich účinnosť.

„Ak sa riešenia v záujme prístupnosti robia správne, často splynú s prostredím a stanú sa neviditeľnými. Na druhej strane, ak sa úplne zabudne na prístupnosť, veľmi ľahko môžu vyvstať prekážky.“

Kristiina Karhos, podpredsedníčka rady pre zdravotné postihnutie

Stály zástupca pre prístupnosť

Od roku 2012 majú Helsinki stáleho zástupcu pre prístupnosť. Jeho úlohou je koordinovať a podporovať činnosť mesta v oblasti prístupnosti v spolupráci s poradnou radou pre prístupnosť. Cieľom je dosiahnuť, aby boli mestské verejné priestory, budovy a riešenia verejnej dopravy bezpečné a prístupné pre všetkých.

Prístupné cestovanie po meste

Celkovo je v regióne Helsinki prístupných 99,7 % autobusov a 100 % električiek, vlakov metra a prímestských vlakov. Všetky stanice metra sú prístupné a vybavené výťahmi a hmatovým značením. Okrem toho 51 % semaforov v meste vydáva zvukový signál, takže chodci so zrakovým postihnutím môžu bezpečne prejsť.

Občania s parkovacím povolením pre osoby so zdravotným postihnutím majú navyše nárok na bezplatné používanie všetkých parkovísk v meste.

© Iiro Auterinen, City of Helsinki Disability Council

Takmer všetky autobusy helsinskej MHD sú bezbariérové

Prístupné digitálne služby a komunikácia

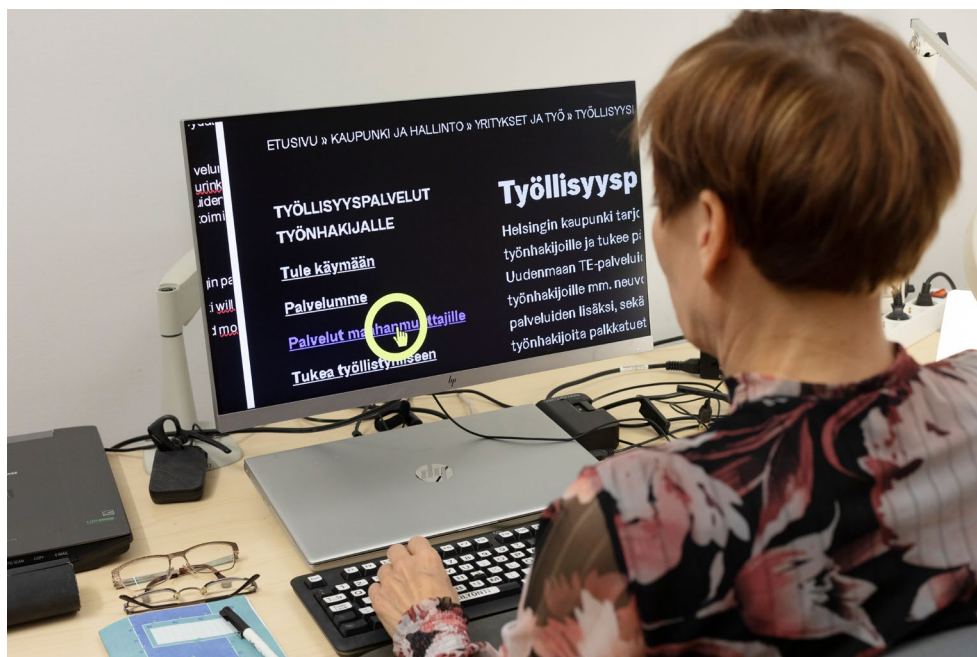
Helsinki usilovne pracujú na zlepšení prístupnosti digitálnych služieb a komunikácie pre osoby so zdravotným postihnutím.

Webové sídlo **Helsinki pre všetkých** obsahuje množstvo informácií o prístupnosti. Ide o celoštátne známu a uznávanú databázu, ktorej cieľom je informovať občanov o úsilí Helsínk v záujme zlepšenia prístupnosti a poskytnúť inšpiráciu pre ďalšie mestá.

Okrem toho metropolitná oblasť Helsínk už viac ako 10 rokov vyvíja **mapu služieb** – online službu s otvoreným zdrojom, ktorá umožňuje obyvateľom a návštevníkom metropolitnej oblasti Helsínk nájsť služby

a súvisiace informácie, ako sú otváracie hodiny, kontaktné údaje a informácie o prístupnosti. V januári 2020 bola zverejnená revidovaná, prístupnejšia mapa služieb. V súčasnosti obsahuje informácie o viac ako 15 000 službách, od knižníc a škôl až po telocvične a športové aktivity.

Keďže medzinárodná populácia Helsínk narastá, cieľom mesta je sprístupniť verejné informácie migrantom so zdravotným postihnutím, ktorí nehovoria po fínsky ani švédsky. Počas pandémie COVID-19 mimovládne organizácie spolupracovali s predstaviteľmi mesta, aby oznamovali informácie týkajúce sa zdravia všetkým občanom Helsínk, najmä tým ohrozeným.

© Laura Oja

 Cieľom Helsínk je splniť alebo prekročiť úroveň AA usmernení o prístupnosti webového obsahu

Ako poradenská služba pre osoby so zdravotným postihnutím pomáha občanom

Vo februári 2021 mesto spustilo poradenskú službu pre osoby so zdravotným postihnutím, kde môžu osoby so zdravotným postihnutím získať rady, ako používať rôzne služby, ktoré majú k dispozícii. Ľudia sa môžu na zástupcov obrátiť telefonicky alebo e-mailom, prípadne si dohodnúť osobné stretnutie. Od júla 2021 poradenská služba pre osoby so zdravotným postihnutím zodpovedá aj za reakcie na spätnú väzbu od osôb so zdravotným postihnutím v súvislosti s dopravnými službami.

Počúvanie hlasov ľudí so zdravotným postihnutím

Mesto sa domnieva, že je nevyhnutné zahrnúť osoby so zdravotným postihnutím do plánovania verejných budov, aby sa zabezpečilo, že budú prístupné. V prípade novej ústrednej knižnice Oodi prebehli konzultácie s helsinskou radou pre zdravotné postihnutie a osoby so zdravotným postihnutím sa mohli porozprávať priamo s architektmi budovy.

Ako členovia rady pre zdravotné postihnutie diskutujú zástupcovia rôznych skupín v oblasti zdravotného postihnutia, helsinskí verejní odborníci a volení predstavitelia o záležitostiach týkajúcich sa komunity osôb so zdravotným postihnutím a spolupracujú s cieľom hľadať fungujúce riešenia v záujme prístupnej a rovnocennejšej spoločnosti.

© Jussi Hellsten

Pri navrhovaní knižnice Oodi boli zohľadnené zrakovo postihnuté osoby

Tretie miesto

Barcelona

Španielsko

Barcelona získala v súťaži o cenu Access City za rok 2022 tretie miesto. Posledných 40 rokov Barcelona neustále pracuje na odstraňovaní fyzických a sociálnych prekážok pre osoby so zdravotným postihnutím a starších ľudí (21 % obyvateľov).

„Prístupnosť nie je len pre osoby so zdravotným postihnutím, ale predstavuje aj kvalitu života pre veľkú väčšinu populácie, a to je hodnota, ktorú musíme zachovať. Našou výzvou je sprístupniť komunikácie. Musíme zabezpečiť, aby naše služby a verejné priestory boli ľahšie prístupné, zrozumiteľné a použiteľné pre každého.“

Joan Ramon Riera, člen mestskej rady pre deti, mládež a seniorov a osoby so zdravotným postihnutím

Mestský inštitút pre osoby so zdravotným postihnutím

Porota ocenila Barcelonu za spoluprácu s mestským inštitútom pre osoby so zdravotným postihnutím. Tento autonómny orgán mestskej rady v Barcelone spolupracuje so správou mesta na zabezpečení rovnakého prístupu k mestským službám, aktivitám a verejným priestorom.

50 % správnej rady mestského inštitútu tvoria volení politici a ďalších 50 % osoby so zdravotným postihnutím, ktorých každé štyri roky volia občania so zdravotným postihnutím. Orgán s rozpočtom 12 miliónov EUR je zodpovedný za plánovanie prístupnosti a využíva prierezový prístup k uplatňovaniu hľadiska prístupnosti. Ponúka aj služby priamej starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím vrátane rozvoja v ranom detstve, začlenenia do práce a nezávislého života.

Plán v oblasti prístupnosti na roky 2018 – 2026

Mestský inštitút pre osoby so zdravotným postihnutím v súčasnosti zavádza barcelonský plán v oblasti prístupnosti na roky 2018 – 2026, v ktorom sa analyzuje prístupnosť v meste. Doposiaľ analyzovali 889 ihrísk, 33 parkov a pláží, 249 mestských služieb (trhy, knižnice, šport a voľný čas), 75 sociálnych služieb, 53 zdravotných stredísk, 38 univerzitných budov, 22 kín, 60 webových sídel, 106 hotelov a reštaurácií a 61 štvrtí (viac ako 1 000 km ulíc). Údaje sú integrované do geografického informačného systému, takže všetky pracovné jednotky zapojené do verejných prác a údržby ich môžu kontrolovať a aktualizovať. Základná analýza prístupnosti bola vykonaná aj vo vyše 3 668 bytových domoch, 52 161 obchodoch a 404 školách.

© Edu Bayer

Tieto ulice v Barcelone boli sprístupnené a vybavené lepším pouličným osvetlením a väčším množstvom zelene

Prístupná sieť autobusov a metra

Všetky verejné autobusy v Barcelone sú prístupné. Okrem iného sú nízkopodlažné a vybavené rampami, na zastávkach a v autobusoch sú hlasové oznámenia a vozidlá sa dajú identifikovať v Braillovom písme.

Celkovo je v meste prístupných 92 % staníc metra a mesto plánuje v roku 2024 dosiahnuť 100 % pri príležitosti 100. výročia metra.

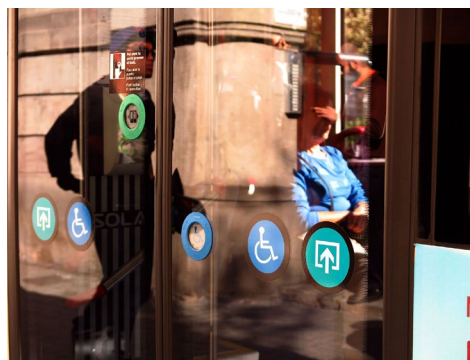

© Vicente Zambiano González

 Barcelonská autobusová sieť je 100 % prístupná

Barcelona využíva digitálne riešenie **NaviLens**, na sprístupnenie označení a informácií o metre a autobusovej doprave ľuďom so zrakovým postihnutím. Mesto rozmiestnilo 9 000 štítkov NaviLens, ktoré pomáhajú používateľom orientovať sa v sieti autobusov a metra.

Sieť verejnej dopravy je doplnená o vyhradený dopravný systém pre osoby so zníženou pohyblivosťou, ktorý ročne vykoná 348 000 jász z miesta na miesto.

© Vicente Zambiano

 Barcelona chce do roku 2024 plne sprístupniť svoje stanice metra

Podpora sociálneho dialógu

Barcelona má 19 participatívnych orgánov zameraných na otázky zdravotného postihnutia. Ide o pravidelné fóra mestskej rady, mimovládnych organizácií a širokej verejnosti, ktorých poslaním je zhromažďovať návrhy a podnety pre komunálnu politiku. V priemere sa do nich každoročne zapája 150 organizácií osôb so zdravotným postihnutím.

Ďalšou iniciatívou, ktorá zahŕňa osoby so zdravotným postihnutím, je občianska dohoda o inkluzívnej Barcelone. Doteraz boli v rámci občianskej dohody zriadené štyri pracovné skupiny pre relevantné otázky v súvislosti so zdravotným postihnutím – bývanie, podpora rodín, inkluzívne trávenie voľného času a prístupnosť.

Ďalšie projekty v oblasti prístupnosti

Barcelona má širokú škálu projektov a iniciatív v oblasti prístupnosti.

Zaujímavým projektom je CASBA (ústretové obchody bez bariér), do ktorého sa každoročne zapája takmer 100 univerzitných študentov architektúry, ktorí navrhujú projekty na zlepšenie prístupnosti v obchodoch a iných komerčných zariadeniach. Okrem zlepšenia celkovej prístupnosti mesta sa v rámci projektu CASBA zvyšuje povedomie medzi architektmi, majiteľmi obchodov, združeniami maloobchodníkov a zamestnancami mestskej rady o potrebách osôb so zdravotným postihnutím. Rôzne vylepšenia, ako je prístupnosť, označovanie a usporiadanie

interiérov, zlepšovanie osvetlenia a odstraňovanie prekážok, prinášajú úžitok nielen osobám so zdravotným postihnutím, ale aj osobám s dočasne zníženou pohyblivosťou, rodičom s kočíkmi a starším ľuďom.

Dopravný podnik v Barcelone má prevádzkový poriadok, prostredníctvom ktorého sú koordinované všetky projekty prístupnosti verejnej dopravy. Prevádzkový poriadok tvorí 15 pracovných skupín, ktoré v súčasnosti pracujú na 50 projektoch zlepšenia prístupnosti. Projekty sa štvrťročne monitorujú a ich kvalitu a vhodnosť garantujú osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom vyššie uvedených participatívnych orgánov.

Osobitné uznanie na počesť
Európskeho roka železníc

Porto

Portugalsko

Porto, mesto na severozápade Portugalska s takmer 232 000 obyvateľmi, má bohatú históriu a kultúrne dedičstvo siahajúce až do obdobia stredoveku. Mesto sa rozprestiera pozdĺž rieky Douro a pobrežia Atlantiku a vyznačuje sa nepravidelným terénom. V uplynulých rokoch urobilo Porto rozsiahle zmeny, aby sa po meste ľahšie prechádzalo alebo cestovalo, najmä starším občanom, deťom a ľuďom so zníženou pohyblivosťou.

„Toto uznanie je pre Porto mimoriadne dôležité, pretože poukazuje na všetko úsilie, ktoré bolo vynaložené, a pokrok, ktorý sme v tejto oblasti dosiahli, to znamená, že sa nám darí v tom, aby bolo mesto prístupnejšie. Určite chceme urobiť viac a dosiahnuť vyššiu úroveň prístupnosti v každom rozmere koncepcie. Je to veľmi povzbudzujúce a nabáda nás to pokračovať v práci, pretože veríme, že hospodársky rozvoj Porta, jeho sociálna a kultúrna dynamika a udržateľnosť závisia od jeho úrovne prístupnosti.“

Ricardo Valente, člen mestskej rady Porta pre financie a hospodárstvo a zamestnanosť, cestovný ruch a obchod

Prístupná železničná doprava

Porota ocenila Porto za jeho ambicióznú prácu so systémom metra a zameranie na dopravu. Je pôsobivé, že všetky vozidlá a stanice metra v Porte sú prístupné. Okrem toho sú všetky autobusy nízkopodlažné, pričom 66 % má rampu a priestor na invalidný vozík.

Mesto má dve stanice, ktoré sú vhodné pre osoby so zdravotným postihnutím: São Bento a Campanhã. Obidve majú parkovacie zariadenia, to znamená, že občania so zníženou pohyblivosťou nemusia prechádzať dlhé vzdialenosti. Monitorovacia služba na oboch staniciach umožňuje špecializovaným asistentom zistiť, keď môžu osoby so zdravotným postihnutím potrebovať podporu, a pomôcť im. Existuje aj integrovaná služba mobility, ktorá pomáha zákazníkom s pohybovými ťažkosťami (či už trvalými, alebo dočasnými) pohybovať sa po staniciach. Dôležité informácie sa oznamujú systémom

vizuálnych aj zvukových médií a stanice majú aj hmatové podlahy, ktoré sú na úžitok ľuďom so zrakovým a sluchovým postihnutím.

São Bento aj Campanhã majú prístupné vchody, kde netreba používať schody, a tak poskytujú ľahký prístup do vestibulov, predajní lístkov a nástupíšť pre osoby s obmedzenou pohyblivosťou. Campanhã má podchod pre chodcov, ktorý vedie cez niekoľko nástupíšť, pričom všetky sú prístupné pomocou výťahu. Obe stanice majú prispôbené verejné sociálne zariadenia a osobám so zdravotným postihnutím ponúkajú zľavy na cestovanie.

Zóny „kiss & ride“ a chodníky prilahlé k staniciam São Bento a Campanhã majú v blízkosti prístupných vchodov znížené obrubníky. Osobám so zdravotným postihnutím to umožňuje jednoduchšie napojenie na iné železničné linky, metro, taxíky, autobusy a súkromnú dopravu.

© Miguel Nogueira / CM Porto

Linka metra v Porte

Stanica Campanhã

© Filipa Brito / CM Porto

Vízia do budúcnosti: inkluzívna prístupnosť

Závazok Porta k inkluzívnej prístupnosti sa odráža v cieľoch revidovaných územných plánov (v platnosti od júla 2021), v ktorých sa stanovuje vízia mesta do budúcnosti. Dôraz sa kladie na iniciatívy zamerané na riešenie potrieb osôb so zdravotným postihnutím, pričom sa zabezpečuje, aby boli prínosom pre celú populáciu. V plánoch sa stanovuje široký prístup na uľahčenie

mobility a zlepšenie prístupnosti pre všetkých občanov udržateľným spôsobom (napríklad prostredníctvom rozšírenia verejnej dopravy, modernizácie vozidiel verejnej dopravy, zníženého cestovného a/alebo bezplatnej verejnej dopravy, odľahčenia dopravy a nových parkovacích politík). Mestský plán sociálneho rozvoja (2019 – 2021) sa zase konkrétnejšie zameriava na sprístupnenie mesta a jeho služieb pre starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím.

© Filipa Brito / CM Porto

Cyklisti na cyklistickom chodníku v Porte

© Shutterstock

Osobitné uznanie za fyzické prostredie vrátane prírodných oblastí pre inkluzívny cestovný ruch

Palma

Španielsko

Palma, hlavné mesto Baleárskych ostrovov, je hlavnou destináciou európskeho cestovného ruchu. Mesto na južnom pobreží Malorky je známe svojimi obchodmi, plážami, jedlom a celoročne dobrým počasím. Palma zaviedla rôzne opatrenia, ktorých cieľom je sprístupniť verejné priestranstvá vrátane pláží a parkov.

„Je to úplne jednoduché, aby bolo všetko všetkým na dosah. Práve to znamená univerzálna prístupnosť.“

Jose Hila, primátor mesta Palma

”

Inkluzívny dizajn verejných priestorov

Na porotu zapôsobili pokračujúce investície Palmy do inkluzívneho dizajnu verejných priestorov (pláže, parky, ihriská a námestia). V plánoch univerzálnej prístupnosti a udržateľnej mestskej mobility sa stanovuje základ a kritériá pre činnosti, ktorých cieľom je premeniť mesto na také miesto, ktoré je otvorené a zaviazané všetkým svojim obyvateľom a návštevníkom.

V roku 2021 radnica v Palme predstavila plán na zlepšenie parkov, záhrad a námestí, v rámci ktorého investovala 4 milióny EUR do 57 parkov, aby nahradila chodníky a fontány a vybudovala prístupné a inkluzívne ihriská a mobiliár. Prvý inkluzívny rekreačný priestor v Palme bol oficiálne otvorený v parku Sa Riera v roku 2021.

Osoby so zdravotným postihnutím si môžu užiť kúpanie s asistenciou na šiestich miestach na piatich prístupných mestských plážach. Prístup na tieto pláže je lávkami a sú na nich k dispozícii prispôsobené kreslá, zatienené odpočinkové plošiny, plavčíci, barly na podporu mobility a prispôsobené toalety a sprchy. Všetky majú certifikáciu pre bezpečný cestovný ruch. Pri prieskumoch o službách kúpania s asistenciou v období od mája do októbra 2020 sa od používateľov zozbieralo viac ako 100 komentárov, ktoré pre radnicu poslúžia ako návod pri ich ďalšom zlepšovaní.

Palma má deväť kancelárií na pomoc občanom vybavených magnetickými slučkami pre návštevníkov so sluchovým postihnutím a súpravami vizuálnej prístupnosti pre návštevníkov so zrakovým postihnutím. Zamestnanci kancelárií sú vyškolení aj vo všeobecných procedurálnych usmerneniach pre pomoc používateľom so zdravotným postihnutím.

© Ajuntament de Palma

 Kancelária pomoci občanom v Palme so zariadeniami prispôsobenými pre osoby so sluchovým postihnutím

© Ajuntament de Palma

 Can Pere Antoni pláž s asistenciou pri kúpaní

 Sa Riera Park inkluzívny rekreačný priestor

Pripojenie k informáciám a službám

Webové sídlo radnice v Palme obsahuje všetky informácie týkajúce sa mesta a je navrhnuté tak, aby bolo prístupné pre používateľov so zdravotným postihnutím. Bolo vyvinutých šesť prístupných mobilných aplikácií, aby pomáhali osobám so zdravotným postihnutím čo najlepšie využiť dostupné služby. Aplikácia MobiPalma, ktorá poskytuje informácie o tom, ako sa pohybovať po meste, je prístupná ľuďom so zrakovým postihnutím a je dostupná v štyroch jazykoch (angličtina, nemčina, španielčina a katalánčina). Radnica pracuje aj na poskytovaní bezplatného a efektívneho Wi-Fi pripojenia na verejných priestranstvách s cieľom umožniť ľuďom so zdravotným postihnutím lepšie pripojenie k príslušným informáciám a službám.

Prístupné cestovanie po meste

V roku 2021 investovala Palma 32,5 milióna EUR do modernizácie svojho vozového parku so 100 autobusmi. Všetky zrenovované autobusy vyhovujú aktuálnym predpisom o prístupnosti a majú zvonku reproduktor a viditeľné číslo trasy, troje dvere, podlažie na jednej úrovni a teleskopickú rampu zabudovanú do karosérie vozidla. V celom meste je tiež vyhradených 1 758 parkovacích miest pre osoby so zdravotným postihnutím alebo obmedzenou pohyblivosťou a 14 prispôbovaných taxíkov, ktoré sú aktívne 24 hodín denne.

Nadácia Palma 365 vypracovala projekt Palma pre každého s cieľom vytvoriť v rámci mesta päť prístupných turistických trás, ktoré vedú ku kultúrnym, rekreačným a komerčným atrakciám.

Brožúra k projektu je dostupná online a uvádzajú sa v nej spôsoby, akými sú fyzicky, zvukovo a vizuálne prístupné trasy, budovy, autobusy a taxíky. Každá trasa sa začína v jednej zo šiestich mestských turistických informačných kancelárií.

Zastupovanie pri rozhodovaní

Palma's Accessibility Board (rada mesta Palma pre oblasť prístupnosti) je poradný a participatívny mechanizmus, ktorý zapája rôzne organizácie a zástupcov osôb so zdravotným postihnutím do diskusií a rozhodovacích postupov o otázkach, ktoré sa ich týkajú. Od roku 2013 sa uskutočnilo 76 stretnutí.

V roku 2016 bola vytvorená kancelária Accessible Palma Office s cieľom poskytovať informácie a poradenstvo v oblasti prístupnosti iným regiónom, občanom a subjektom. Kancelária má na starosti aj dodržiavanie predpisov týkajúcich sa prístupnosti v podnikoch, vo verejných budovách, v športových zariadeniach, parkoch, na zelených priestranstvách, uliciach, podujatiach a veľtrhoch.

Vytváranie sietí s inými turistickými destináciami

V roku 2021 Palma predstavila plán Impulsa (974 535 EUR) a jednu zo svojich štyroch strategických oblastí venovala podpore prístupného a udržateľného cestovného ruchu.

Osobitné uznanie za uplatňovanie hľadiska prístupnosti, a to aj v digitálnej oblasti

Leuven

Belgicko

Leuven je mesto v centre Belgicka neďaleko hlavného mesta Brusel. Bohatú históriu mesta je cítiť na námestí a radnici z 15. storočia, ako aj na mnohých starých budovách a dláždených uliciach. Cieľom Leuvenu je zachovať svoj historický ráz a zároveň uspokojiť potreby moderného, prístupného mesta zapojením občanov, znalostných inštitúcií, organizácií a spoločností do svojich politík a rozhodovacích postupov.

„Vytvorenie prístupného verejného priestoru pre nás znamená doslova i obrazne čo najviac odstraňovať bariéry pre ľudí so zdravotným postihnutím. Nejde len o úpravy infraštruktúry, ale aj o sprístupnenie podujatí a služieb. Osobitné uznanie je uznaním zásadných krokov, ktoré sme v posledných rokoch podnikli v oblasti prístupnosti. Je to však aj motivácia pokračovať v usilovnej práci v nasledujúcich rokoch, pretože si dobre uvedomujeme, že v rôznych oblastiach je stále čo robiť.“

Lies Corneillie, členka mestskej rady pre rovnaké príležitosti

Porota ocenila komplexný prístup Leuvenu k prístupnosti, ktorý zahŕňa zhromažďovanie a využívanie potrieb a skúseností obyvateľov so zdravotným postihnutím na informovanie o akciách vo všetkých oblastiach. Cieľom mesta je poskytovať profesionálne služby občanom a turistom so zrakovým a sluchovým postihnutím a poškodením kognitívnych schopností. Cieľom Leuvenu je rozvíjať sa od využívania prístupu k prístupnosti zameraného na riešenie problémov až po vykonávanie integrovanejších politík – napríklad vymenovaním kľúčových osôb pre prístupnosť v rámci každého oddelenia a spoluprácou s aktérmi v oblasti mobility a univerzitou KU Leuven. Prístupnosť zohráva dôležitú úlohu aj v memorande rady mesta Leuven na roky 2019 – 2025, v ktorom sa stanovuje ako kľúčové politické zameranie na toto obdobie.

Politika prístupnosti mesta Leuven sa riadi tromi prioritami:

- uplatňovanie štandardu prístupnosti pri nových projektoch alebo veľkých stavebných úpravách,
- proaktívne informovanie občanov o štandardoch a iniciatívach v oblasti prístupnosti a
- poskytovanie konkrétnej podpory tam, kde to je potrebné.

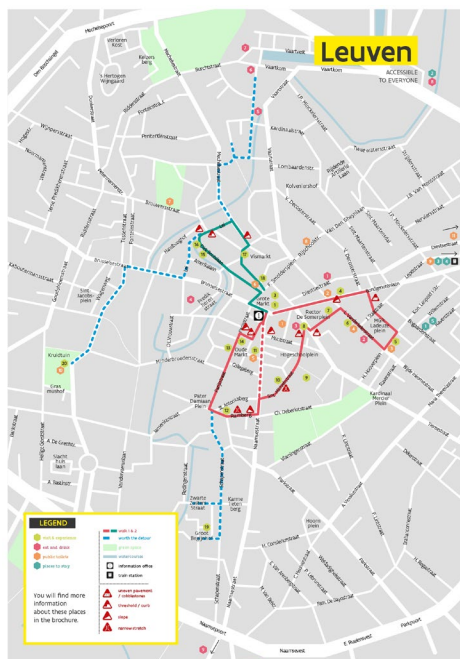
Do konca súčasného volebného obdobia (2024) má mesto za cieľ zabezpečiť, aby každá služba v meste mala určené kontaktné miesto pre prístupnosť.

Štandardy prístupnosti pri nových projektoch

Okrem presadzovania flámskych právnych predpisov o prístupnom usporiadaní vo fáze plánovania (napríklad šírky dverí, sklony a otáčavé kruhy) si Leuven ukladá

d ďalšie štandardy prístupnosti tým, že zvažuje povrchovú úpravu lokalít (napríklad použitie kontrastných farieb a akustiky). Mesto sa takisto snaží nájsť obojstranne výhodné riešenia zdanlivo protichodných potrieb (napríklad prahy vhodné pre invalidné vozíky slúžiace ako vodiace čiary pre nevidiacich). Nové projekty musia zahŕňať tiché zóny a musia mať viditeľné usmernenia týkajúce sa prístupnosti a varovné pásy. Konferenčné miestnosti musia byť vybavené slučkami pre návštevníkov so sluchovým postihnutím.

Okrem poskytovania viditeľných informácií (vrátane informačných tabulí a označení) o prístupnosti v meste sa Leuven usiluje aktívne o nej informovať občanov a návštevníkov. Po konzultácii s univerzitou KU Leuven sú príslušné informácie ľahšie dostupné online.

© Visitflanders.com

Mapa Leuvenu s dodatkovými značkami prístupnosti

Mesačník mesta Leuven a časopis o obnove mesta sú dostupné v audio formáte pre ľudí so zrakovým postihnutím a kalendár zberu odpadu je dostupný v Braillovom písme. Mesto v spolupráci s inštitúciou Tourism Flanders zostavilo prístupnú turistickú pešiu trasu a Múzeum M vypracovalo podrobný vizuálny plán pre návštevníkov s autizmom, ktorí sa chcú na svoju návštevu pripraviť.

Poskytovanie konkrétnej podpory

Aj keď cieľom Leuvenu je sprístupniť verejné zariadenia a služby všetkým, uvedomuje si, že je potrebné vykonať ešte veľa práce. Preto mesto v rámci piliera „poskytovanie konkrétnej podpory“, ktorý je súčasťou politiky mesta v oblasti

prístupnosti, vytvorilo online notifikačné centrum, ktoré upozorňuje používateľov na problémy s prístupnosťou. Konkrétne podporu poskytuje aj na mestskom úrade, kde personál recepcie pomáha občanom so zrakovým, sluchovým či telesným postihnutím.

Začatie dialógu

Poradná rada pre prístupnosť, oficiálny poradný orgán mesta od roku 2008, zohráva kľúčovú úlohu pri vykonávaní politiky prístupnosti v Leuvene. Poradná rada iniciuje dialóg medzi osobami so zdravotným postihnutím a mestskými službami, architektmi, dizajnérmi, prevádzkovateľmi zariadení/pohostinstiev, organizátormi podujatí atď.

© Rob Stevens

Sam Michiels, predseda poradného výboru pre prístupnosť, v uliciach Leuvenu

Členmi rady sú 16 odborníci s vlastnými skúsenosťami (t. j. ľudia s autizmom, kognitívnymi poruchami, problémami v oblasti duševného zdravia a/alebo motorickým, zrakovým alebo sluchovým postihnutím) a zástupca rady seniorov. Rada sa schádza každý mesiac, aby na základe konzultácií s developermi a mestskými službami formulovala odporúčania k plánom.

Leuven v roku 2015 vymenoval poradcu pre politiku v oblasti prístupnosti, aby v spolupráci s členkou mestskej rady pre rovnaké príležitosti a prístupnosť zabezpečili, že všetky mestské služby budú v rámci svojej prevádzky zohľadňovať prístupnosť. Politický poradca funguje ako prepojenie medzi mestskými službami a poradnou radou mesta pre prístupnosť, čím uľahčuje tok odborných znalostí o prístupnosti smerom k všetkým službám.

© Jan Pollers

Špirálový most pre bicykle na železničnej stanici v Leuvene

Prístupná doprava

V Leuvene bolo zavedených dvadsať bodov „Hoppin“ (prepojení medzi rôznymi druhmi dopravy). Železničnú stanicu ešte viac sprístupnili vybudovaním točitého mosta pre cyklistov. Mesto navyše podporuje službu, ktorá po dohode a za nízky poplatok prepravuje ľudí s obmedzenou pohyblivosťou z miesta na miesto.

Hlavné autobusové zastávky v Leuvene sú plne prístupné a mesto podpísalo Flámsku chartu o prístupných autobusových zastávkach a zaviazalo sa, že do roku 2030 bude prístupná polovica všetkých autobusových zastávok. Mesto sa zaviazalo aj k tomu, že vo svojom zastavanom prostredí a verejných priestoroch urobí prieskum všetkých chodníkov (aj v parkoch a lesíkoch) a do roku 2030 zlepší stav aspoň polovice z tých, ktoré sú v súčasnosti ťažko prístupné.

Prístupné voľnočasové aktivity

Leuven chce podniknúť ďalšie kroky na sprístupnenie voľnočasových aktivít, napríklad prostredníctvom prispôbeného hracieho vybavenia a prehliadok mesta so sprievodcom pre návštevníkov s obmedzenou pohyblivosťou, so sluchovým a zrakovým postihnutím.

Účasť na súťaži o cenu Access City za rok 2023

Môžete pomôcť uľahčiť život ľuďom so zdravotným postihnutím. Zapojte sa a uchádzajte sa o cenu Access City za rok 2023.

Cenu Access City organizuje Európska komisia v spolupráci s Európskym fórom zdravotného postihnutia. Cenou sa oceňujú mestá za svoje úsilie v záujme lepšej prístupnosti, najmä pre osoby so zdravotným postihnutím.

Účasť v súťaži je príležitosťou získať európske uznanie a jedinečnou šancou zhodnotiť aktuálnu situáciu vo vašom meste. Umožňuje vám aj podeliť sa o skúsenosti s inými európskymi mestami a pomáha vám stať sa ešte lepším mestom na život a návštevu.

Víťazné mestá získajú finančnú odmenu:

- 1. miesto: 150 000 EUR
- 2. miesto: 120 000 EUR
- 3. miesto: 80 000 EUR

Prihlásiť sa môžu mestá, ktoré majú viac ako 50 000 obyvateľov

Výberový proces je rozdelený do dvoch fáz: predbežný výber na vnútroštátnej úrovni a konečný výber na európskej úrovni. **Národné poroty** v každej krajine vyberú spomedzi národných uchádzačov maximálne tri mestá na základe hodnotiacich kritérií poskytnutých Európskou komisiou. Predbežne vybraní kandidáti potom postúpia do druhej fázy súťaže a posúdi ich **európska porota**.

Ak chcete podať prihlášku, musíte byť orgánom verejnej správy v meste s viac ako 50 000 obyvateľmi v členskom štáte EÚ. V členských štátoch, kde sa nenachádzajú ani dve takéto mestá, sa môžu zúčastniť aj mestské oblasti

zložené z dvoch alebo viacerých miest, ak ich celkový počet obyvateľov presahuje 50 000 obyvateľov.

Keďže to isté mesto nemôže vyhrať cenu Access City v dvoch po sebe nasledujúcich rokoch, víťazné mesto za rok 2022 sa nemôže opäť zúčastniť v roku 2023. Cena je povzbudením pre všetky ostatné mestá, vrátane víťazov na druhom a treťom mieste a miest s osobitným uznaním, aby sa opäť zúčastnili.

Ak sa chcete prihlásiť, musíte do stanoveného dátumu vyplniť a odoslať online prihlášku. Keď sa začne obdobie na podávanie prihlášok, zverejní sa usmernenie a pravidlá účasti, ktoré vám pomôžu pri prihlasovaní.

Tieto dokumenty budú k dispozícii vo všetkých úradných jazykoch EÚ na webovom sídle ceny Access City za rok 2023.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2023

Výberový proces a kritériá

Poroty budú posudzovať prijaté a plánované opatrenia v týchto oblastiach:

- zastavané prostredie a verejné priestranstvá,
- doprava a súvisiaca infraštruktúra,

- informácie a komunikácia vrátane nových technológií (IKT),
- verejné zariadenia a služby.

Poroty vyhodnotia prihlášky, pričom zohľadnia týchto šesť kritérií:

- rozsah opatrení,
- zodpovednosť, úroveň záväzku,
- vplyv,
- kvalita a udržateľnosť výsledkov,
- zapojenie osôb so zdravotným postihnutím a príslušných partnerov,
- sociálna inovácia.

Pozorne sledujte naše webové sídlo, kde nájdete novinky o konečných kritériách.

Víťaz ceny Access City za rok 2023 bude vyhlásený **25. novembra 2022**. Slávnostné odovzdávanie cien je súčasťou výročnej konferencie na oslavu Európskeho dňa osôb so zdravotným postihnutím.

Obráťte sa na nás

Sekretariát ceny Access City vám môže pomôcť s prípravou vašej prihlášky. Ak máte záujem o ďalšie informácie, obráťte sa na túto adresu:

secretariat@accesscityaward.eu

OBRÁŤTE SA NA EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete online (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Telefonicky alebo písomne

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

- prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11
(niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),
- prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696,
- prostredníctvom formulára na: europa.eu/european-union/contact/write-us_sk.

VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ O EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Európa (european-union.europa.eu).

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ si môžete pozrieť alebo objednať na webovej stránke op.europa.eu/sk/publications. Ak chcete získať viac výtlačkov bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne dokumentačné centrum (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1951 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Otvorené údaje EÚ

Portál data.europa.eu poskytuje prístup k otvoreným súborom údajov – datasetom z inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne bezplatne použiť na komerčné aj nekomerčné účely. Portál poskytuje prístup aj k mnohým súborom údajov – datasetom z európskych krajín.

Výročnou cenou Access City sa oceňujú európske mestá za ich snahu o to, aby boli prístupnejšími pre osoby so zdravotným postihnutím a starších občanov. Touto brožúrkou sa oslavujú úspechy víťaza za rok 2022, ocenených na druhom a treťom mieste a miest ocenených osobitným uznaním: Mesto Luxemburg (Luxembursko), Helsinki (Fínsko), Barcelona (Španielsko), Leuven (Belgicko), Palma (Španielsko) a Porto (Portugalsko). Mestá ocenené v tomto roku podnikli konkrétne kroky v záujme lepšieho sprístupnenia verejných priestranstiev, služieb, dopravy, budov, kultúry a cestovného ruchu.

Naše publikácie si môžete stiahnuť alebo zadarmo sa prihlásiť na ich odber.

ec.europa.eu/social/publications

Ak si prajete dostávať pravidelné a aktuálne informácie o Generálnom riaditeľstve pre zamestnanosť, sociálne veci a začlenenie, zaregistrujte sa na **ec.europa.eu/social/e-newsletter** a zadarmo dostanete elektronické vydanie Sociálnej Európy

Social Europe

EU_Social

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie